

PÄÄKAUPUNKISEUDUN YHTEISTYÖVALTUUSKUNNAN JA KIRKKONUMMEN KUNNAN VÄLINEN JOUKKOLIIKENTEEN YHTEISTYÖSOPIMUS

1 § SOPIMUKSEN TARKOITUS

Tällä sopimuksella sovitaan Pääkaupunkiseudun yhteistyövaltuuskunnan ja Kirkkonummen kunnan välisestä joukkoliikenneyhteistyöstä.

2 § SOPIJAPUOLET

Tämän sopimuksen sopijapuolina ovat Pääkaupunkiseudun yhteistyövaltuuskunta (jäljempänä YTV) ja Kirkkonummen kunta (jäljempänä Kirkkonummi tai lähikunta).

3 § YLEISET PERIAATTEET

3.1 Pääkaupunkiseudun joukkoliikennejärjestelmä

Pääkaupunkiseudun joukkoliikennejärjestelmällä tarkoitetaan YTV-alueen joukkoliikennejärjestelmän ja lähikuntiin laajennetun vastaavan joukkoliikennejärjestelmän muodostamaa yhtenäistä, matkustajien tarpeista lähtevää järjestelmää.

3.2 YTV-alueen joukkoliikennejärjestelmä

YTV-alueen joukkoliikennejärjestelmään kuuluu YTV-lain mukainen seudullinen joukkoliikenne, Helsingin, Espoon ja Kauniaisten yhteisen alueen sekä Vantaan sisäinen joukkoliikenne ja YTV-alueella noudatettava taksa- ja lippujärjestelmä.

3.3 Lähikuntien joukkoliikenne (lähiseutulikenne)

Lähikuntien joukkoliikenteellä tarkoitetaan YTV-alueen taksa- ja lippujärjestelmän sekä joukkoliikenteen suunnittelu- ja hankintaperiaatteiden laajentamista YTV-alueen lähikuntiin erillisten kuntakohtaisten sopimusten mukaan. Tätä liikennettä kutsutaan lähiseutulikenteeksi. Siihen kuuluvat lähikunnan sisäinen liikenne sekä lähikunnan ja YTV-alueen välinen linja-autoliikenne ja rautateiden henkilöliikenne siltä osin, kuin siitä on erikseen lähikuntien ja liikennöitsijöiden kanssa sovittu.

3.4 Seutulikenne

YTV-alueen seutulikennettä ovat YTV-alueen kuntien välinen linja-autoliikenne ja rautateiden henkilöliikenne sekä osa seudun ulkopuolelta pääkaupunkiseudulle ulottuvasta linja-autoliikenteestä (U-liikenne YTV-alueella).

YTV-alueen seutulikenteestä ja lähiseutulikenteestä käytetään tässä sopimuksessa nimeä **seutulikenne**.

YTV vastaa seutuliikenteen järjestämisestä, johon kuuluu:

- liikenteen suunnittelu,
- liikenteen hankkiminen
- joukkoliikennettä tukevien palveluiden järjestäminen siten kuin 6 §:ssä on sovittu,
- pääkaupunkiseudun matkakorttijärjestelmästä huolehtiminen siten kuin 6 §:ssä on sovittu.

3.5 Kuntien sisäinen joukkoliikenne

Kunnan sisäistä liikennettä ovat

- Helsingin kaupungin alueen sisäinen liikenne (Helsingin sisäinen liikenne)
- Vantaan kaupungin alueen sisäinen liikenne (Vantaan sisäinen liikenne)
- Espoon ja Kauniaisten kaupunkien yhteisen alueen sisäinen liikenne (Espoon sisäinen liikenne)
- Keravan kaupungin sisäinen liikenne (jäljempänä Keravan sisäinen liikenne)
- Kirkkonummen kunnan sisäinen liikenne (jäljempänä Kirkkonummen sisäinen liikenne): Sopimuksen käynnistyessä Kirkkonummella ei ole tämän sopimuksen mukaista sisäistä bussiliikennettä.
- mahdollisten muiden YTV-alueen lähikuntien sisäinen liikenne siinä laajuudessa kuin YTV ja lähikunta siitä erikseen sopivat.

Lähikunnan sisäiseen liikenteeseen voi kuulua normaalien bussilinjojen lisäksi palvelulinjoja ja pienkalustolinjoja.

Liikenne katsotaan lähikunnan sisäiseksi joukkoliikenteeksi silloinkin, kun linjan reitti teknisistä syistä (tie- tai katuolosuhteet) poikkeaa vähäisessä määrin toisen kunnan alueelle. Erikseen sovittaessa linja voidaan tulkita lähikunnan sisäiseksi joukkoliikenteeksi, vaikka reitti kulkisi toisen kunnan alueen kautta tai päättyisi toisen kunnan alueelle.

3.6 Pääkaupunkiseudun taksa- ja lippujärjestelmän periaatteet

Pääkaupunkiseudun joukkoliikenteen taksa- ja lippujärjestelmä koskee koko YTV-aluetta sekä YTV:n kanssa sopimuksen tehneiden lähikuntien joukkoliikennettä. Taksa- ja lippujärjestelmää noudatetaan em. alueen kuntien sisäisessä liikenteessä ja seutuliikenteessä.

Kirkkonummella pääkaupunkiseudun taksa- ja lippujärjestelmää noudatetaan lähijunaliikenteessä sekä bussiliikenteessä siinä laajuudessa, kuin siitä erikseen sovitaan.

Pääkaupunkiseudulla noudatettava joukkoliikenteen taksa- ja lippujärjestelmä muodostuu:

- matkalippujen kelpoisuusvyöhykkeistä,
- lippulajeista,
- lippujen kelpoisuusehdoista sekä
- lippujen osto-oikeutta ja lippujen hinnoittelua koskevista yleisistä periaatteista.

Lippujärjestelmään kuuluu kertalippuja, kausilippuja ja arvolippuja sekä muita lippuja sen mukaan kuin erikseen päätetään.

3.7 Lippujen kelpoisuus

Pääkaupunkiseudulla on käytössä

- a) kuntien sisäiset yhden vyöhykkeen liput
- b) kahden vyöhykkeen seutuliput, joita on kahdenlaisia
  - YTV-kuntien kahden vyöhykkeen seutuliput, jotka kelpaavat YTV-alueella (Helsinki, Espoo, Kauniainen ja Vantaa)
  - lähikuntien kahden vyöhykkeen seutuliput (lähiseutuliput, kaksi vyöhykettä), jotka kelpaavat Espoossa ja Kauniaisissa, Vantaalla sekä YTV:n kanssa sopimuksen tehneissä lähikunnissa
- c) kolmen vyöhykkeen seutuliput (lähiseutuliput, kolme vyöhykettä), jotka kelpaavat koko YTV-alueella (Helsinki, Espoo, Kauniainen ja Vantaa) sekä YTV:n kanssa sopimuksen tehneissä lähikunnissa.

Kuntien sisäiset liput kelpaavat **asianomaisen kunnan alueella** kaikissa sisäisen ja seutuliikenteen kulkuvälineissä sekä muissa kulkuvälineissä niin kuin niistä on erikseen sovittu. Kirkkonummen sisäiset liput kelpaavat vain lähijunaliikenteessä Kirkkonummen alueella, jollei toisin erikseen sovita.

Seutuliput kelpaavat **asianomaisten lippujen kelpoisuusalueella** (YTV-alue, lähiseutu 2 tai lähiseutu 3) kaikissa sisäisen ja seutuliikenteen kulkuvälineissä sekä muissa kulkuvälineissä niin kuin niistä on erikseen sovittu. Kirkkonummella lähiseutuliput kelpaavat lähijunaliikenteessä sekä bussiliikenteessä siinä laajuudessa, kuin siitä erikseen sovitaan.

3.8 Lippujen osto-oikeus ja myönnettävät alennukset

Henkilökohtaiseen matkakorttiin ladattavia subventoituja aikuisten ja lasten kausilippuja myydään YTV-alueella, Keravalla ja Kirkkonummella sekä YTV:n sopimissa mahdollisissa muissa lähikunnissa vakituisesti tai tilapäisesti asuville henkilöille. Lähikuntien asukkaille ei myydä YTV-kuntien sisäisiä kausilippuja eikä YTV-kuntien kahden vyöhykkeen seutulippuja.

YTV voi päättää subventoitujen kausilippujen myynnistä muualla asuville silloin, kun YTV:lle korvataan ao. alueen subventoidun kausilipun hinnan ja kaikille myytävän vastaavan kausilipun hinnan tai kausilipulle erikseen määritellyn omakustannushinnan välinen erotus.

Vain sisäisen kausilipun osto-oikeus sisäisissä tai lähiseutulippujen?

Henkilökohtaiseen matkakorttiin ladattavia erityisryhmien alennettuja arvolippuja ja kausilippuja myydään vain alennuslippujen myöntämisperusteet täyttävälle YTV-alueella, Keravalla ja Kirkkonummella sekä muissa YTV:n kanssa sopimuksen tehneissä lähikunnissa **vakituisesti asuville** henkilöille. Kunnan sisäisiä erityisryhmien alennuslippuja myydään vain kyseisessä kunnassa asuville.

Muita matkalippuja myydään kaikille asuinkunnasta riippumatta.

4 § JOUKKOLIIKENTEN SUUNNITTELU, TUTKIMUKSET JA LIIKENTEN HANKINTA

4.1 Suunnittelu ja tutkimukset

Sopimuksen käynnistyessä Kirkkonummella ei ole tämän sopimuksen piiriin kuuluvaa sisäistä bussiliikennettä. Suunnittelua ja tutkimuksia koskeva yhteistyö kattaa lähijunaliikenteen sekä bussiliikenteen siinä laajuudessa, kuin siitä erikseen sovitaan.

Lähtökohtana seutuliikenteen ja lähikunnan sisäisen liikenteen suunnittelussa on matkustajia palveleva yhtenäinen joukkoliikennejärjestelmä ja seudullisten joukkoliikennepalveluiden ja lähikunnan sisäisten joukkoliikennepalveluiden yhteensovittaminen.

YTV vastaa useamman vuoden ajanjaksolle (3 – 5 vuotta) tehtävästä seudun joukkoliikennesuunnitelmasta ja vuotuisista seutuliikenteen liikennöintisuunnitelmista.

YTV pyytää lähikuntaa koskevilta osilta pitkän ja keskipitkän aikavälin suunnitelmista sekä muista merkittävimmistä joukkoliikenteen suunnitelmista lähikunnan lausunnon.

YTV edistää joukkoliikenteen toimintaedellytysten huomioon ottamista yhteistyössä lähikunnan liikennesuunnittelusta, kaavoituksesta ja rakentamisesta vastaavien yksiköiden sekä Tiehallinnon kanssa.

YTV vastaa seutuliikenteessä tarvittavista tutkimuksista, jollei toisin sovita.

4.2 Seutuliikenteen ja lähikunnan sisäisen liikenteen hankinta

Lippuyhteistyösopimukset

Lähikunnan joukkoliikennepalvelut voidaan hankkia sopimalla lippuyhteistyöstä liikennöitsijän kanssa (jäljempänä lippuyhteistyösopimukset). Tällöin YTV korvaa liikennöitsijälle pääkaupunkiseudun lippujärjestelmän lipuilla tehdyt nousut erillisen sopimuksen mukaan. Kirkkonummen joukkoliikennepalvelut hankitaan ensisijaisesti solmimalla lippuyhteistyösopimuksia liikennöitsijöiden kanssa.

Liikenteen kilpailuttaminen

Lähikunnan joukkoliikennepalvelut hankitaan kilpailuttamalla, mikäli se on lainsäädännön puolesta mahdollista.

Kilpailutetussa liikenteessä YTV päättää kilpailuttamisperiaatteet, yleiset sopimusehdot ja kalustovaatimukset seutuliikenteen sekä lähikunnan sisäisen liikenteen osalta ja tekee lopullisen päätöksen tarjouskilpailun ratkaisusta.

YTV ja lähikunta laativat vuosittain yhteistyössä kilpailuttamishojelman, josta ilmenevät kilpailuttamiskohteet, aikataulu ja mahdollisesti sallitut sisäisten ja seutulinjojen yhdistelmät.

YTV tekee liikennöintisopimukset, maksaa liikennöintikorvaukset sekä vastaa liikenteen laadun valvonnasta seutuliikenteen sekä lähikunnan sisäisen liikenteen osalta. Siirtymävaiheessa liikenteen tilaajina voivat toimia YTV ja lähikunta yhdessä tai erikseen.

5 §

TOIMINNAN JA TALOUDEN SUUNNITTELU JA PÄÄTÖKSENTEKO

5.1 Päätöksenteko toiminnan ja talouden suunnittelussa

YTV laatii vuosittain lähikuntaan suuntautuvasta seutuliikenteestä sekä lähikunnan sisäisestä liikenteestä palvelutasoa ja rahoitusta koskevan suunnitelman. Lähikunnalle lähetetään suunnitelmasta lausuntopyyntö toukokuun loppuun mennessä ja kunta antaa suunnitelmasta lausuntonsa elokuun loppuun mennessä.

Sopimuksen käynnistyessä Kirkkonummella ei ole tämän sopimuksen mukaista sisäistä bussiliikennettä, joten suunnitelma koskee vain lähijunaliikennettä sekä seudullista bussiliikennettä siinä laajuudessa, kuin siitä erikseen sovitaan.

Palvelutasoa ja liikenteen hoidon kustannuksia koskevat suunnitelmat esitetään nykypalvelutasolle ja palvelutason muutoksille. Rahoitusta koskevissa suunnitelmissa esitetään kuntakohtaiset lipputuloarviot ja kuntaosuudet, laskentaperusteet sekä seutulippujen ja lähikunnan sisäisten lippujen hinnat.

Jos liikennepalvelujen hankinta perustuu lippuyhteistyösopimukseen, suunnitelmassa esitetään arvio matkustajamääristä ja nousun hinta.

Suunnitelmat laaditaan kolmen vuoden suunnittelujaksolle, jonka ensimmäinen vuosi on talousarviovuosi.

YTV neuvottelee lähikunnan johdon kanssa suunnitelmien yhteensovittamisesta, mikäli kunnan lausunto poikkeaa olennaisesti lausunnon kohteena olevasta esityksestä ja/tai pääkaupunkiseudun kuntien lausunnot ovat keskenään huomattavan ristiriitaisia.

YTV:n seutukokous päättää YTV:n toiminta- ja taloussuunnitelmasta. Siihen sisältyvät lähikunnan

- maksuosuus seutuliikenteen hoidosta
- maksuosuus sisäisen liikenteen hoidosta
- korvaus joukkoliikenteen suunnittelu-, hankinta- ja tukipalveluista.

5.2 Päätöksenteko taksa- ja lippujärjestelmään kuuluvissa asioissa

YTV hyväksyy YTV:n seutulippualueella noudatettavan taksa- ja lippujärjestelmän. YTV:n seutulippualueella tarkoitetaan YTV-kuntien aluetta sekä erikseen sovittujen lähikuntien aluetta tai liikennettä, jossa YTV:n matkalippujärjestelmä on käytössä.

Sopimuksen käynnistyessä YTV:n seutulippualueeseen kuuluu Kirkkonummella lähijunaliikenne sekä bussiliikenne siinä laajuudessa, kuin siitä erikseen sovi-
taan.

Taksa- ja lippujärjestelmää voidaan muuttaa vain YTV:n päätöksellä. YTV pyy-
tää lähikunnan lausunnon taksa- ja lippujärjestelmään suunnitelluista merkittä-
vistä muutoksista.

Halutessaan muutoksia seudulla noudatettavaan taksa- ja lippujärjestelmään
lähikunta tekee siitä esityksen YTV:lle. Tarkemmat ohjeet taksa- ja lippujärjes-
telmän soveltamisesta annetaan YTV:n hyväksymässä vuosittaisessa palvelu-
ja myyntiohjeessa.

YTV päättää YTV:n seutulippualueella YTV:n matkalippujärjestelmään kuuluvi-
en seutulippujen ja kuntien sisäisten lippujen hinnat lukuun ottamatta Helsingin
sisäisten lippujen hintoja, josta päättää Helsingin kaupunki.

YTV päättää taksa- ja lippujärjestelmään hyväksyttävät erityisryhmät, alennus-
ja vapaalippujen myöntämisperusteet sekä alennusprosentit.

6 § MUU JOUKKOLIIKENNEYHTEISTYÖ, JOUKKOLIIKENTEN TUKIPALVELUT

6.1 Matkakorttiyhteistyö

Joukkoliikenteen elektronisen rahastusjärjestelmän (matkakorttijärjestelmä)
osalta YTV hoitaa, ellei muuta sovita, keskitetysti seuraavat tehtävät:

- matkakorttijärjestelmän ja siihen kuuluvien sovellusten sekä ohjel-
mistojen suunnittelu, toteuttaminen, ylläpito ja kehittäminen
- laitehankinnat ja laitteistojen ylläpito sekä huolto lukuun ottamatta
Helsingin kaupungin sisäistä liikennettä, josta vastaa HKL, ja VR
Osakeyhtiön hoitamaa junaliikennettä, josta vastaa VR
- matkakorttijärjestelmän hallinta ja operointi sekä järjestelmän toi-
mintaa ohjaavien tietojen ylläpito erikseen sovittavin poikkeuksin
- clearing-toiminnot, jotka tarkoittavat järjestelmän tuottamien ta-
pahtumatietojen (myynti-, matkustus-, maksu- ja tilitystapahtumat)
keräystä ja käsittelyä.

Lähikunta korvaa YTV:lle matkakorttijärjestelmän laajentamisesta lähikunnan
alueelle aiheutuvat ajoneuvo- ja myyntijärjestelmän investointikustannukset si-
ten kuin siitä on erikseen sovittu tai sovitaan. Matkakorttijärjestelmän ylläpito- ja
huoltokustannukset sisältyvät lähikunnan maksamiin korvauksiin joukkoliiken-
teen tukipalveluista.

Matkakorttijärjestelmää koskeva yhteistyö sekä kustannus- ja vastuunjako on
määritelty tarkemmin sopimuksen liitteessä 1.

6.2 Liikenneneuvonta

YTV järjestää YTV-alueen ja tarvittaessa lähikunnan joukkoliikenteen yhteisen reitti- ja aikatauluneuvonnan (liikenneneuvonta) niin kuin asiasta on erikseen sovittu tai sovitaan.

6.3 Tarkastustoiminta

YTV huolehtii liikenteen ja maksaneisuuden valvonnasta seutulinoilla sekä lähikunnan sisäisillä linjoilla siltä osin kuin se on lainsäädännön mukaan mahdollista. YTV ostaa junaliikenteen tarkastustoiminnan Rautatievirastolta YTV-alueen junaliikenteessä ja VR Osakeyhtiö muussa junaliikenteessä siten kuin siitä on erikseen sovittu tai sovitaan.

Sopimuksen käynnistyessä Kirkkonummella ei ole tämän sopimuksen mukaista sisäistä bussiliikennettä, joten tarkastustoiminta koskee lähijunaliikennettä sekä bussiliikennettä siinä laajuudessa, kuin siitä erikseen sovitaan.

6.4 Tiedotus, markkinointi ja asiakasyhteistyö

YTV hoitaa seutuliiikenteen sekä tarvittaessa lähikunnan sisäisen liikenteen tiedotuksen ja markkinoinnin sekä joukkoliikennettä koskevien asiakaspalautteiden käsittelyn ja muun asiakasyhteistyön siinä laajuudessa kuin asiasta on erikseen sovittu tai sovitaan.

Sopimuksen käynnistyessä Kirkkonummella ei ole tämän sopimuksen mukaista sisäistä bussiliikennettä. Tiedotus, markkinointi ja asiakasyhteistyö koskevat vain lähijunaliikenteessä sekä erikseen sovittavilla bussilinjoilla käytössä olevaa pääkaupunkiseudun taksa- ja lippujärjestelmää sekä matkakorttia, ellei toisin sovita.

7 §

JOUKKOLIIKENTEEN TOIMINTAEDELLYTYKSISTÄ HUOLEHTIMINEN

7.1 Pysäkit, kääntöpalkat ja terminaalit

Lähikunta vastaa omalla alueellaan olevien pysäkkien ja kääntöpaikkojen rakentamisesta, varustelusta ja ylläpidosta, elleivät ne kuulu muulle viranomaiselle. Lähikunta vastaa alueellaan olevien terminaalin toteuttamisesta ja ylläpidosta, ellei kustannusten jaosta erikseen toisin sovita.

YTV vastaa tarvittaessa pysäkkikilpien ja muun pysäkki-informaation asentamisesta lähikunnan alueen pysäkeille ja terminaaleihin tilaamalla ne lähikuntien tai muiden palveluntuottajien kanssa tehtävien sopimusten mukaan. YTV tuottaa tarvittavan aikataulu- ja karttamateriaalin sekä antaa tietoja ylläpitämistään tietojärjestelmistä pysäkkien hoidossa tarvittavalla tavalla siinä laajuudessa kuin asiasta on erikseen sovittu tai sovitaan.

7.2 Kuljettajien sosiaalitulat

Kuljettajien sosiaalitulojen toteuttamisesta ja ylläpidosta Kirkkonummen alueella vastaavat liikennöitsijät tai Kirkkonummi.

8 § KORVAUKSET JA LIPPUTULOT

8.1 Lippuyhteistyösopimukset

Lippuyhteistyösopimuksissa liikennöitsijöille maksetaan korvausta YTV:n matkalippujärjestelmään kuuluvien lippujen kelpaamisesta liikennöitsijän hoitamisesta liikenteessä erillisten sopimusten mukaan.

8.2 Kilpailutettu liikenne

Kilpailutetussa liikenteessä YTV vastaa järjestämänsä seutuliiikenteen ja lähikunnan sisäisen liikenteen liikennöintikorvausten maksamisesta liikennöitsijälle. YTV saa seutulipputulot sekä lähikunnan sisäiset lipputulot.

8.3 Raportointi

YTV tuottaa Kirkkonummelle neljännesvuosittain seurantaraportit liikennöitsijöille maksetuista korvauksista ja kerätyistä lipputulosta.

9 § LÄHIKUNNAN MAKSUSUOJED

9.1 Lippuyhteistyösopimukset

YTV:n matkalippujärjestelmän lippujen kelpoisuus Kirkkonummen lähijunaliiikenteessä ja erikseen sovittavilla bussilinjoilla perustuu lippuyhteistyösopimukseen. YTV maksaa lippujärjestelmänsä lippujen käytöstä aiheutuvat korvauksen liikennöitsijöille ja laskuttaa Kirkkonummelta ja muilta lipputuen myöntäjiltä niiden maksusuudet.

9.2 Kilpailutettu liikenne

Kilpailutetussa liikenteessä YTV hankkii liikennepalvelut ja kerää lipputulot. Sitä osin kuin lipputulot ja muut tulot eivät riitä kattamaan lähikunnan ja YTV-alueen välisten linjojen järjestämisestä aiheutuvia kuluja, lähikunta maksaa YTV:lle kyseisen liikenteen alijäämän sen mukaan, kuinka paljon lähikunnan asukkaat ovat käyttäneet kyseisten linjojen palveluja (matkustajakilometrien määrä).

9.3 Lähikunnan sisäisen liikenteen hoito

Kilpailutetussa liikenteessä lähikunnan sisäisen liikenteen liikennöintikorvaukset ja lipputulot kohdistetaan suoraan lähikunnan menoiksi ja tuloiksi. Lähikunta maksaa alijäämän. Lähikunnalle maksetaan korvausta niistä nousuista (ns. liityntämatkoista), jotka YTV-kuntien sekä YTV:n kanssa joukkoliikenteen yhteistyösopimuksen tehneiden muiden lähikuntien asukkaat tekevät lähiseutulipuilla lähikunnan sisäisille linjoille.

Sopimuksen käynnistyessä Kirkkonummella ei ole tämän sopimuksen mukaista sisäistä bussiliikennettä.

9.4 YTV-alueen liikenteen hoito

Kirkkonummi maksaa YTV:lle korvausta lähiseutulipuilla tehdyistä matkoista (ns. liityntämatkoista) YTV-alueen seutuliikenteessä ja YTV:n jäsenkuntien sisäisessä liikenteessä. Kirkkonummi maksaa korvauksen YTV:lle, joka jakaa sen YTV-alueen seutuliikenteelle ja YTV:n jäsenkuntien sisäiselle liikenteelle.

Korvaus määritellään erikseen lähikuntien kahden vyöhykkeen lähiseutulipuille sekä kolmen vyöhykkeen lähiseutulipuille. Korvauksen määrittelyssä otetaan huomioon Kirkkonummen asukkaiden lähiseutulipulla tekemien matkojen määrä.

Korvauksen laskemisessa noudatetaan seuraavia periaatteita.

YTV-alueen seutuliikenne

- YTV-alueen seutulinoille tehtyjen liityntänousujen määrä saadaan bussiliikenteessä matkakorttijärjestelmästä ja junissa erikseen tehtävien tutkimusten perusteella.
- Kirkkonummelaisille myydyillä kolmen vyöhykkeen lähiseutulipuilla tehdyt nousut / 30 vrk lasketaan suunnissa Vantaa-Helsinki ja Vantaa-Espoo ja kerrotaan kahdella. Saadut nousut muunnetaan 30 päivän kausilipuiksi ja kokertoimella 44 nousua / 30 vrk. YTV:lle maksettava korvaus on kausilippujen määrä * kahden vyöhykkeen YTV-alueen seudullisen yleiskausilipun hinta, josta on vähennetty YTV:n tuki 10 %.
- Lippuyhteistyön alkuvaiheessa 1.1.2007 - 30.6.2007 (6 kk) kirkkonummelaisten seutulinoille tekemien liityntänousujen määräksi sovitaan .. prosenttia (*alustava luku 25 %, luku tarkistetaan neuvotteluissa*) kirkkonummelaisille myytyjen kolmen vyöhykkeen lähiseutulippujen kpl-määräisestä myynnistä. Myynti lasketaan jakamalla kausilippujen euromääräinen myynti (kauden lataukset) 30 päivän kauden hinnalla.

Korvauksen suuruus tarkistetaan tarvittaessa toteutuneen lipunmyynnin ja matkustuskäyttämisenä saatavien tietojen perusteella.

YTV:n jäsenkuntien sisäinen liikenne

- Kirkkonummelaisten kahden ja kolmen vyöhykkeen lähiseutulipuilla tekemät liityntänousut Espoon ja Kauniaisten, Helsingin, Vantaan sekä Keravan sisäisille bussilinoille selvitetään matkakorttijärjestelmästä ja muunnetaan 30 päivän kausilipuiksi vastaavalla tavalla kuin nousut seutulinoille.
- Kirkkonummelaisten kolmen vyöhykkeen lähiseutulipuilla tekemät liityntänousut Helsingin raitiovaunu- ja metrolinoille saadaan matkalippujen tarkastustoiminnan kautta laskemalla em. lippujen osuus kaikista tarkastetuista matkalipuista. Tämän saman osuuden katsotaan olevan kirkkonummelaisten kolmen vyöhykkeen lähiseutulipuilla tehtyjen nousujen osuus metro- ja raitiovaunuliikenteen kokonaismatkustajamäärästä.
- Espoon ja Kauniaisten, Helsingin, Vantaan sekä Keravan sisäisille linjoille kohdennettava korvaus on em. laskennallinen kausilippujen määrä * asian-

omaisen kunnan sisäisen yleiskausilipun tai sitä vastaava hinta, josta on vähennetty kunnan tuki 10 %.

Lippuyhteistyön alkuvaiheessa 1.1.2007 - 30.6.2007 (6 kk) kirkkonummelaisten tekemät nousut YTV-kuntien ja Keravan sisäisille linjoille korvataan seuraavasti:

- **Helsingin sisäiset linjat:** liityntänousujen määräksi sovitaan .. prosenttia (*alustava luku 38 %*, luku tarkistetaan neuvotteluissa) kirkkonummelaisille myytyjen kolmen vyöhykkeen lähiseutulippujen kpl-määräisestä myynnistä.
- **Espoon sisäiset linjat:** liityntänousujen määräksi sovitaan .. prosenttia (*alustava luku 10 %*, luku tarkistetaan neuvotteluissa) kirkkonummelaisille myytyjen kahden vyöhykkeen lähiseutulippujen kpl-määräisestä myynnistä.
- **Vantaan sisäiset linjat:** liityntänousujen määräksi sovitaan .. prosenttia (*alustava luku 1 %*, luku tarkistetaan neuvotteluissa) kirkkonummelaisille myytyjen kolmen vyöhykkeen lähiseutulippujen kpl-määräisestä myynnistä.
- **Keravan sisäiset linjat:** liityntänousujen määräksi sovitaan .. prosenttia (*alustava luku 0 %*, luku tarkistetaan neuvotteluissa) kirkkonummelaisille myytyjen kolmen vyöhykkeen lähiseutulippujen kpl-määräisestä myynnistä.
- Myynti lasketaan lippulajeittain jakamalla kausilippujen euromääräinen myynti (kauden lataukset) 30 päivän kauden hinnalla.

Korvauksen suuruus tarkistetaan tarvittaessa toteutuneen lipunmyynnin ja matkustuskäyttäytymisestä saatavien tietojen perusteella.

9.5 Joukkoliikenteen suunnittelun, hankinnan ja tukipalvelujen kustannukset

Joukkoliikenteen suunnittelu-, hankinta- ja tukipalveluja ovat:

- liikenteen suunnittelu- ja tutkimuskustannukset
- liikenteen hankintakustannukset (kilpailuttaminen)
- matkakorttijärjestelmän ylläpito- ja huoltokustannukset
- liikenneneuvonnan kustannukset
- tarkastustoiminnan kustannukset
- tiedotuksen, markkinoinnin ja palautejärjestelmän kustannukset
- sähköisen matkustajainformaation kustannukset (ml. joukkoliikennerekisteri JORE ja Reittiopas).

Lähikunta korvaa YTV:lle lähikunnan joukkoliikennepalvelujen järjestämisestä aiheutuvat suunnittelu-, hankinta- ja tukipalvelujen kustannukset kunnan sisäisessä ja seutulienteessä. Tukipalvelujen sisältö ja laajuus neuvotellaan vuosittain sopimuksen seurantaryhmässä ja sisällytetään sen mukaisena joukkoliikenteen palvelutaso- ja rahoitussuunnitelmaan (kohta 5.1).

Liitteessä 2 on esitetty YTV:n Kirkkonummelle tuottamat tukipalvelut sopimuksen käynnistyessä ja arvio niiden kustannuksista vuonna 2007.

Suunnittelu-, hankinta- ja tukipalveluihin liittyvien uusien kehittämishankkeiden investointien toteutuksesta ja kustannusjaosta sovitaan YTV:n ja hankkeisiin osallistuvien kuntien kesken erikseen.

10 § MAKSUOSUUKSIEN MAKSAMINEN

YTV laskuttaa YTV:n talousarvion mukaisen Kirkkonummen maksuosuuden tämän sopimuksen mukaisesta joukkoliikenneyhteistyöstä kuukausittain tasarinä kuukauden 15. päivään mennessä.

Alkuvaiheessa maksuosuus arvioidaan erikseen sovittavin aikavälein tapahtuneen kehityksen perusteella ja sitä myös tarkistetaan tapahtuneen kehityksen perusteella. Lopullinen maksuosuus määräytyy tilinpäätöstietojen perusteella.

11 § YHTEISTYÖ JA SEURANTARYHMÄ

YTV vastaa joukkoliikennettä koskevan yhteistyön järjestämisestä tämän sopimuksen piiriin kuuluvissa asioissa lähikunnan, liikennöitsijöiden, Tiehallinnon ja muiden sidosryhmien kanssa. Yhteistyön muotoja ovat mm. säännöllisesti koontuvat ryhmät, projektikohtainen yhteistyö, YTV:n raportointi sekä esitykset ja lausunnot.

Tämän sopimuksen seurantaan varten Kirkkonummi nimeää 1-2 edustajaa sopimuksen seurantaryhmään, jonka tehtävänä on seurata sopimuksen hoitamista ja soveltamista käytännössä. Seurantaryhmään kuuluvat lisäksi muiden yhteistyössä mukana olevien lähikuntien edustajat sekä tarvittaessa liikennöitsijöiden edustajat. Seurantaryhmän puheenjohtajana toimii YTV:n edustaja.

12 § SOPIMUKSEN TARKISTAMINEN

Mikäli jompikumpi sopijapuoli vaatii sopimuksen tarkistamista, YTV käynnistää neuvottelut sopijapuolten kesken.

13 § ERIMIELISYYDET

Kaikki sopimuksen pätevyyttä, tulkintaa ja soveltamista koskevat erimielisyydet pyritään ratkaisemaan sopijapuolten välisin neuvotteluin.

Mikäli neuvotteluissa ei päästä yksimielisyyteen jätetään asia välimiesoikeuden ratkaistavaksi tai jonkun sopijapuolen niin vaatiessa Helsingin kärjäoikeuden ratkaistavaksi.

14 § IRTISANOMINEN

Sopijapuoli voi irtisanoa sopimuksen kalenterivuoden loppuun mennessä. Irtisanomisaika on yksi (1) vuosi.

**15 §
SOPIMUKSEN VOIMASSAOLO**

Tämä sopimus tulee voimaan 1.1.2007 ja päättyy 31.12.2008. Sopijapuolten yhteisellä sopimuksella sopimusta voidaan jatkaa määräajaksi tai toistaiseksi.

**16 §
SOPIMUSKAPPALEIDEN MÄÄRÄ**

Tätä sopimusta on tehty kaksi (2) samansanaista kappaletta, yksi kummallekin sopijapuolelle.

Helsingissä .. ..kuuta 2006

PÄÄKAUPUNKISEUDUN YHTEISTYÖVALTUUSKUNTA (YTV)

Hannu Penttilä
yhteistyöjohtaja

Niilo Järviluoma
liikennejohtaja

KIRKKONUMMEN KUNTA

Tarmo Aarnio
kunnanjohtaja

Karl-Gustaf Lindström
talousjohtaja

LIITE 1

MATKAKORTTIYHTEISTYÖN PERIAATTEET

Liitteen sisältö

Tässä liitteessä määritellään sopijapuolten tehtävät ja vastuualueet matkakorttijärjestelmässä seuraavissa asioissa:

- omistusoikeudet
- toiminnalliset, tekniset ja taloudelliset vastuualueet
- matkakorttijärjestelmän tuottamat tiedot
- vastuut ajoneuvojärjestelmässä
- myyntipalvelujen järjestäminen
- lipputulosten ja korttimaksujen kohdentaminen (clearing)
- myyntipalkkioiden kohdentaminen (clearing)
- lipunmyyntiautomaatit.

Lähikunnan palvelupisteessä annettavista matkakorttijärjestelmän myyntipalveluista sovi-
taan erikseen.

Omistusoikeudet

YTV hankkii ja omistaa seutuliikennettä sekä lähikunnan sisäistä liikennettä varten hankki-
mansa

- hallintakortit, etäluettavat matkakortit ja matkustajille myytävät kontaktikortit,
- matkakorttijärjestelmään kuuluvat ajoneuvo-, myynti- ja tarkastajalaitteet,
- mahdolliset lipunmyyntiautomaatit sekä
- muut matkakorttijärjestelmää varten hankkimansa laitteet.

Matkakorttijärjestelmään kuuluvien laitteiden, sovellusten, ohjelmistojen ja dokumentaation
sekä ohjeiden muutosoikeus on ainoastaan YTV:llä tai YTV:n toimeksisaajalla. Matkakort-
tiohjelmiston omistusoikeus ilman ohjelmiston myyntioikeutta on YTV:llä.

Toiminnalliset ja tekniset vastuualueet

Osapuolten kustannusvastuu määräytyy teknisten ja toiminnallisten vastuiden perusteella,
ellei erikseen toisin sovita. Osapuolet vastaavat omien työasemien ja palvelinten hankinnas-
ta, ylläpidosta ja huollosta kustannuksineen sekä tietoliikenteen toimivuudesta sovittuun ra-
japintaan asti (liitekuva).

1.1 YTV:n tekniset ja toiminnalliset vastuut

YTV vastaa keskusjärjestelmän sovellusten ja laitteistojen ylläpidosta, matkakorttijärjestel-
män kokonaisuuden toimivuudesta ja yhteensopivuudesta, toisen tason teknisen ja sovel-
lustuen järjestämisestä, sovelluksen käyttöohjeista sekä ohjaustietojen oikeellisuudesta so-
vittuun rajapintaan saakka.

Ensimmäisen tason teknisellä ja sovellustuella tarkoitetaan sitä, että matkakorttijärjestelmän
käyttäjät kääntyy ongelmatilanteissa ensin oman organisaationsa teknisen tuen puoleen.
Toisen tason teknisellä ja sovellustuella tarkoitetaan sitä, että vasta tämän jälkeen YTV an-
taa tarvittavaa tukea.

YTV vastaa matkakorttiohjelmiston ensimmäisestä asennuksesta työasemaan ja siitä aiheutuvista kustannuksista, silloin kun asennus tapahtuu teknisen varmenteen asentamisella (ns. sinettivarmennus). YTV vastaa oman palomuurilaitteiston hankinnasta ja ylläpidosta. YTV myöntää ja pitää yllä kuntien tarvitsemat käyttöoikeudet keskusjärjestelmäyhteyttä varten.

YTV vastaa YTV:stä lähtöisin olevan muutoksen aiheuttamista matkakorttijärjestelmän ohjelmistojen asennuksista, muutoksen vaatimista päivityksistä, teknisestä ylläpidosta ja huollosta sekä vastuulleen kuuluvien laitteistojen ja lipunmyyntiautomaattien hankinnoista ja niiden kustannuksista.

Tekninen kehitys, viranomaismääräykset ja standardointiorganisaatioiden ratkaisut voivat muuttaa toimintaolosuhteita siten, että järjestelmää on tarve muuttaa. YTV:llä on oikeus, yhteistyössä järjestelmässä mukana olevien kuntien kanssa, muuttaa järjestelmän teknistä toteutusta sopien toteutuksesta ja muutoksista riittävän ajoissa kuntien kanssa.

1.2 Lähikunnan toiminnalliset ja tekniset vastuut

Lähikunta vastaa matkakorttijärjestelmän edellyttämien lähikunnan itse hankkimien työasemien huollosta, liittymistä ja tietoliikenteestä lähikunnan omassa käytössä oleviin järjestelmiin, päivittäisen ensimmäisen asteen teknisen ja sovellustuen organisoinnista, ohjelmistojen päivityksistä sekä käyttöoikeuksien antamisesta ja ylläpidosta lähikunnan asiakaspalvelupisteissä.

Lähikunta vastaa lähikunnasta itsestään lähtöisin olevan muutoksen aiheuttamista kustannuksista matkakorttijärjestelmään. Lisäksi lähikunta vastaa linjayhteyksien kustannuksista sovittuun rajapintaan asti, joka on YTV:n palomuri, ns. gateway - palvelinten hankinnan, ylläpidon ja huollon kustannuksista, omien laitehankintojen kustannuksista sekä hankkimien laitteiden huollosta. Lähikunta vastaa matkakorttijärjestelmän liittämistä ja siitä aiheutuvista kustannuksista kunnan omaan kassa- ja kirjanpitojärjestelmään.

Ennen lähikunnan uusien matkakorttijärjestelmään liitettävien laitteiden ja ohjelmistojen hankintaa on niiden yhteensopivuudesta matkakorttijärjestelmään neuvoteltava erikseen YTV:n kanssa.

1.3 Käyttökoulutus

YTV vastaa matkakorttijärjestelmän edellyttämästä käyttökoulutuksesta. Lähikunta ja YTV arvioivat ja suunnittelevat yhdessä tarvittavan koulutuksen. Lähikunta vastaa tähän koulutukseen osallistuvan henkilökuntansa mahdollisista matka-, päiväraha- ym. osallistumiskustannuksista.

1.4 Yhdyshenkilöt

Sopijapuolet nimeävät ja ilmoittavat matkakorttijärjestelmän vastuulliset pääkäyttäjät ja varahenkilöt sekä mahdolliset muut yhdyshenkilöt YTV:lle. Pääkäyttäjät ja varahenkilöt osallistuvat säännöllisesti järjestelmän ylläpitoon ja kehittämiseen liittyvään yhteistyöhön. YTV pitää yllä sopimuksen tekohetkellä laadittua yhdyshenkilöluetteloa.

1.5 Tietoturva

YTV vastaa matkakorttijärjestelmän tietoturvasta ja tietosuojan edellyttämästä ohjeistuksesta. Lähikunta huolehtii yleisen tietosuojan edellyttämän ohjeistuksen ja tietoturvallisuuden toteuttamisesta omilla toiminnallisilla ja teknisillä vastuualueillaan.

YTV ja lähikunta vastaavat

- käytössään olevien matkakorttijärjestelmän tietojen suojaamisesta ja turvaamisesta,
- omassa toiminnassaan tapahtuvasta matkakorttijärjestelmän tietojen ja asiakastietojen tahallisella tai törkeällä tuottamuksella tapahtuneesta tai laittomasta tuhoutumisesta tai muuttamisesta, luvattomasta tietojen luovuttamisesta ja kaikesta muusta tietojen laittomasta käsittelystä
- tietosuojasta annettujen ohjeiden ja tietosuojalainsäädännön noudattamisesta käsitellessään matkakorttijärjestelmään liittyvän toiminnan yhteydessä matkustajien henkilötietoja.

YTV ja lähikunta sitoutuvat käsittelemään henkilötietoja laillisesti, huolellisesti sekä hyvää tietojenkäsittelytapaa noudattaen. YTV edellyttää salassapito- ja tietoturvasitoumuksen allekirjoittamista niiltä henkilöiltä, joilla on oikeus käsitellä tai lukea matkakorttijärjestelmän keskusjärjestelmässä olevia tietoja.

YTV valvoo matkakorttijärjestelmän asiallista ja lainmukaista käyttöä käytön valvonnan rekisterillä (käytön loki). YTV ja lähikunta huolehtivat matkakorttijärjestelmän teknisen valvonnan rekisterin tarkoituksen, käyttöönoton ja käytettävän menetelmän tiedottamisesta omalle henkilökunnalleen.

1.6 Salassapitovelvollisuus

Sopijapuolet sitoutuvat pitämään luottamuksellisina toisiltaan saamansa aineistot ja tiedot, jotka on merkitty luottamuksellisiksi tai jotka on sellaisiksi ymmärrettävä, sekä olemaan käyttämättä niitä muihin kuin sopimuksen mukaisiin tarkoituksiin. Salassapitovelvollisuus ei kuitenkaan koske aineistoa ja tietoa, joka on yleisesti saatavilla taikka muuten julkista tietoa. Tähän kohtaan liittyvät velvollisuudet jäävät voimaan joukkoliikenteen yhteistyösopimuksen päättymisen jälkeenkin.

1.7 Henkilörekisteriseloste

YTV vastaa matkakorttijärjestelmän muodostaman henkilöstörekisterin rekisteriselosteen ylläpidosta.

Matkakorttijärjestelmän tuottamat tiedot

YTV vastaa matkakorttijärjestelmän tuottaman tiedon eheydestä ja oikeellisuudesta.

Matkakorttijärjestelmä muodostaa kirjanpitolaissa tarkoitetun osakirjanpitojärjestelmän.

YTV:llä ja lähikunnalla on yhtäläinen oikeus saada ja käyttää tarpeellisia ja yhteisesti sovit-
tuja matkakorttijärjestelmän tietoja suunnittelua ja taloushallintoa varten.

YTV tuottaa kuukausittain myynti- ja clearingraportit. Raportit tuotetaan samanaikaisesti ja samasta aineistosta myyntikuukautta seuraavan kuukauden 3. työpäivänä. Lisäksi YTV tuottaa yhteisesti sovittavat vuosi- ym. raportit sekä korttivarastoja koskevat raportit (inventointiraportit).

Osapuolet voivat saada em. raportit konekielellisesti matkakorttijärjestelmästä omaan taloushallinnon tietojärjestelmäänsä. Tämän toteuttamisen ja käytön kustannuksista vastaa kukin osapuoli itse.

Osapuolten vastuut liikenteen tilaajina

Ajoneuvolaitteiden vuokrista ja huollosta on sovittu erikseen liikennöintisopimuksissa sekä YTV:n ja matkakorttijärjestelmän ylläpitäjän kanssa tehdyssä ylläpitosopimuksessa.

YTV laskuttaa liikennöitsijöiltä ajoneuvolaitteiden vuokrat kuukausittain. YTV kohdistaa laitevuokrat edelleen seutuliikenteen ja lähikunnan sisäisen liikenteen ajoneuvolaitteiden hankinta- ja huoltokustannuksiin liikennöintisopimuksissa määriteltujen autopäivien suhteessa.

Ostoliikenteessä YTV laskuttaa liikennöitsijöiltä myös lipputulot kuukausittain.

YTV vastaa henkilökuntalippujen toimittamisesta liikennöitsijöille niin kuin siitä on erikseen liikennöintisopimuksissa sovittu. YTV kohdentaa seutuliikenteessä toimivien kuljettajien henkilökuntaliput seutuliikenteen kustannuksiksi ja lähikunnan sisäisessä liikenteessä toimivien kuljettajien henkilökuntaseutuliput lähikunnan sisäisen liikenteen kustannuksiksi autopäivien suhteessa.

Lipunmyyntipalvelujen järjestäminen

1.8 YTV:n ja HKL:n vastuut

YTV ja HKL järjestävät sopimuksin matkakorttijärjestelmän korttien ja lippujen myyntipalvelut. Helsinki vastaa myyntipalvelujen järjestämisestä Helsingin alueella (erikseen sovituin rajauksin) ja YTV muilla alueilla. Lisäksi YTV sopii VR Osakeyhtiön ja Oy Matkahuolto Ab:n myyntipalveluista.

YTV rakennuttaa lipunmyyntiautomaatit Espoon, Kauniaisten ja Vantaan sekä erikseen sovittaessa myös lähikunnan alueelle. HKL rakennuttaa lipunmyyntiautomaatit Helsingin alueelle lukuun ottamatta VR:n asemia.

HKL hoitaa lipputulosten keräyksen kaikista automaateista YTV:n ja HKL:n välisen automaattien ylläpitoa koskevan sopimuksen mukaisesti. Automaateista saadut lipputulot kohdistetaan kuten osapuolille muutkin lipputulot (kohta 7).

1.9 Jälleenmyyjien myyntipalvelut

Jälleenmyyjiä ovat YTV-kuntien ja lähikuntien omat palvelupisteet sekä muut YTV:n tai HKL:n sopimat myyntipisteet. Jälleenmyyjien myyntipalveluun kuuluu vähintään seuraavaa:

- matkustusoikeuden myynti (kauden ja arvon lataus)
- haltijakohtaisten matkakorttien myynti
- matkakortin sisältöraportin tulostus matkustajalle
- virheellisen kortin myynnin tai latauksen välitön korjaaminen
- opastus matkakortin käytössä ja
- sopimusehdoista (matkaehdot) ilmoittaminen.

YTV-kuntien ja lähikuntien palvelupisteiden palveluihin kuuluvat lisäksi kuntalaisuuden tarkastusta edellyttävien henkilökohtaisten matkakorttien osto-oikeuksien myöntäminen sekä selvitystehtävät siten kuin erillisissä myyntipalveluja koskevissa sopimuksissa on sovittu.

Lipputulosten, korttimaksujen ja myyntipalkkioiden kohdentaminen osapuolille

1.10 Lipputulot

Sopijapuolille kohdistetaan lipputulot niiden omista lippulajeista mukaan lukien arvoliput:

- YTV:lle kohdennetaan seutulippujen tulot
- lähikunnalle kohdennetaan lähikunnan sisäisten lippujen tulot.

Ne lipputulot, joita ei voida kohdistaa osapuolille matkakorttijärjestelmän tuottaman tiedon perusteella (tieto lippulajista puuttuu), kohdennetaan osapuolille edellisen neljännesvuoden lippujakauman perusteella.

1.11 Arvon lataukset

Arvon lataukset kohdistetaan ensimmäisessä vaiheessa YTV:lle ja HKL:lle sen mukaan, kumman laskutukseen kohdistetussa myyntipisteessä lataus on tapahtunut. YTV:lle kohdennetaan myös Espoon, Vantaan ja Kauniaisten sekä lähikunnan palvelupisteissä tehdyt arvon lataukset.

Kullekin osapuolelle kohdistetut arvolipputulot vähennetään YTV:lle ja HKL:lle kohdennetuista arvon latauksista siten, että

- HKL:lle kohdennetuista latauksista vähennetään Helsingin sisäisten arvolippujen tulot
- YTV:lle kohdennetuista latauksista vähennetään kaikki muut arvolipputulot.

Käyttämätön matkakortteille ladattu arvo jaetaan kuukausittain YTV:lle ja HKL:lle arvon käytön suhteessa. Lopullisesti käyttämättä jääneestä arvon jakamisesta sovitaan erikseen.

1.12 Korttimaksut

Korttimaksut kohdennetaan YTV:lle, joka hankkii kortit.

1.13 Myyntipalkkioiden kohdentaminen

Myyntipalkkiot kohdennetaan lipputulosten kerääjästä riippumatta seuraavasti:

- seutulipuista maksetut myyntipalkkiot kohdennetaan YTV:n kustannukseksi
- sisäisistä lippuista maksetut myyntipalkkiot ao. YTV-kunnan tai lähikunnan kustannukseksi
- arvon latauksen myyntipalkkiot kohdennetaan arvolipulla maksettujen lippujen lippulajitietojen perusteella YTV:n tai ao. YTV-kunnan tai lähikunnan kustannukseksi
- matkakorttien myynnistä kertyvät myyntipalkkiot kohdennetaan YTV:n ja YTV-kuntien sekä lähikuntien kustannuksiksi henkilökohtaisten korttien myynnin suhteessa.

1.14 Lipunmyyntiautomaattien ylläpitokustannusten kohdentaminen

Lipunmyyntiautomaattien ylläpidosta ja huollosta aiheutuvat kustannukset kohdennetaan lipunmyyntiautomaateilla myytyjen lippujen jakautuman mukaisesti. YTV ja HKL ilmoittavat toisilleen puolivuositain omistamistaan lipunmyyntiautomaateista aiheutuneet kustannukset. YTV vastaa kustannusten kohdentamisesta osapuolille.

1.15 Clearing-vastuut ja aikataulu

YTV vastaa lipputulosten ja korttimaksujen kohdentamisesta osapuolille. Lipputulot ja korttimaksut kohdennetaan kuukausittain osapuolille myyntikuukautta seuraavan kuukauden 3. arkipäivänä matkakortin keskusjärjestelmästä saatujen tietojen perusteella.

Mikäli jälleenmyyjä tai liikennöitsijä ei maksuhäiriön tai muun syyn vuoksi maksa lipputulosta sopimuksen mukaisesti, on lipunmyyntisopimuksen tehneellä osapuolella oikeus jälleenmyyjää tai liikennöitsijää enempi kuulematta pidättää jälleenmyyjän tai liikennöitsijän korvaus- ja saatava kokonaan tai osaksi ja käyttää sitä lipputulosaatavansa kuittaamiseen tai tämän sopimuksen toisen sopijapuolen lipputulosaatavan kuittaamiseen. YTV ja HKL sitoutuvat sopimaan kuittausoikeudesta ao. liikennöinti- ja lipunmyyntisopimuksissa.

YTV vastaa myyntipalkkioiden kohdentamisesta osapuolille. Laskelma tehdään kuukausittain tai sopimuksen mukaan. YTV ja HKL antavat toisilleen tarpeelliset tiedot myyntipalkkioiden laskemista ja kohdentamista varten.

Vahingonkorvaus ja vastuunrajoitukset

YTV ja lähikunta vastaavat oman henkilökuntansa tekemän virheen tai laiminlyönnin aiheuttamista työvoimakuluista sekä matkustajalle korvatuista vahingoista.

YTV ja lähikunta eivät ole vastuussa toisilleen välillisistä tai epäsuorista vahingoista eivätkä vahingoista, jotka aiheutuvat sopijapuolten vaikutusmahdollisuuksien ulkopuolella olevasta ylivoimaisesta esteestä (force majeure), jota kohtuudella ei ole voitu edellyttää otetun huomioon sopimuksen tekohetkellä ja jonka seurauksia ei myöskään kohtuudella olisi voitu välttää tai voittaa. Tällainen ylivoimainen este voi olla sota, kapina, sisäinen levottomuus, viranomaisen suorittama pakko-otto tai takavarikko julkiseen tarpeeseen, tuonti- tai vientikielto, luonnonmullistus, yleisen liikenteen tai energiasyöttökeskeytyksen keskeytyminen, työsulkusyytökset, tulipalo, alihankkijoiden toiminnassa ja toimituksissa tapahtuneet viivästykset ja virheet, häiriöt ja keskeytykset verkko-operaattoreiden toiminnassa, tietojärjestelmiin kohdistunut sabotaasi tai virus tai muu vaikutuksiltaan yhtä merkittävä ja epätavallinen sopijapuolista riippumaton syy. Sopijapuolen on viipymättä ilmoitettava ylivoimaisesta esteestä toiselle sopijapuolelle, samoin kuin esteen lakkaamisesta.

Alihankkijan viivästys katsotaan ylivoimaiseksi esteeksi vain siinä tapauksessa, että alihankkijan viivästys johtuu edellisessä kappaleessa tarkoitetusta esteestä eikä alihankintaa voida ilman kohtuutonta ajanhukkaa tai kustannuksia suorittaa muualta.

LIITE 2

Luonnos 13.9.2006

Kirkkonummen kunnan YTV:ltä ostamat joukkoliikenteen tukipalvelut vuonna 2007

Kirkkonummen kunta sitoutuu ostamaan YTV:ltä sopimuksen 6 §:ssä mainittuja joukkoliikenteen tukipalveluja vuonna 2007 yhteensä enintään 100 000 eurolla. Kustannusarvio kattaa seuraavat palvelut kirkkonummelaisille käyttäjille:

- matkakorttijärjestelmän ylläpitokustannukset
- matkakorttineuvonta
- muu liikenneneuvonta
- lipunmyynnin puhelintuki virka-aikana (matkakortin palvelupisteelle)
- palautteiden vastaanotto ja vastaaminen
- lippujärjestelmään liittyvä perustiedotus.

Perustiedotukseen sisältyvät seuraavat YTV:n tuottamat tiedotusmateriaalit ja palvelut:

- Esitteet
- Matkakorttiopas
- Korttikotelot
- Tiedotteet
- Hintatarrat (liikennevälineet ja myyntipisteet)
- Hyppää kyytiin - asiakaslehden jakelun laajentaminen
- Seutuviesti - henkilöstölehden jakelun laajentaminen
- Henkilökunnan ohjeistus ja koulutus

Perustiedotukseen ei sisälly YTV:n tuottamia aikataulukirjoja, linjakarttoja, pysäkki-informaatiota, sähköistä matkustajainformaatiota, Reittioppaan laajennusta tai muita palveluja, joita ei ole edellä lueteltu. Näiden palvelujen tuottamisesta voidaan tarvittaessa sopia erikseen.